

ЕВРЕЙСКИ МЕСЕЦ

בס"ד

МАРТ 2009 * АДАР 5769* 6рой 6

החודש היהודי - איורייסקי מסך

יו"ל ע"י מרכז חב"ד בולגריה

ИЗДАВА ЕВРЕЙСКИ ЦЕНТЪР ХАБАД

ПУРИМ

*Хаг Пурим
Самеас*

Моля, не изхвърляйте списанието в боклука. то съдържа свещени текстове.

СЪБЪДНАТА МЕЧТА II

Здравейте, скъпи читатели!

След кратка творческа почивка имам удоволствието да ви представя брой 6 на списанието „Еврейски месец“. Когато започнахме да издаваме списанието „Еврейски месец“, озаглавих уводните си думи със „Събъдната мечта“ точно защото беше такава. Толкова дълги години в България не се беше издавало еврейско списание съдържащо изключително теми, свързани с Тора, традиции и обичаи. И така началото беше поставено, но за съжаление продължението не беше дълго и бяхме принудени да преустановим издаването на списанието. Не защото не беше хубаво, не защото не се четеше, не защото нямаше с какво още да се развива, а по проста и прозаична причина - липса на пари. Учудващо бързо списанието стана интересно на много хора, за много кратко време хората се почувстваха свързани с него и започнаха да изпращат материали до редакцията, а след неговото спиране тяхното разочарование беше също голямо и липсата му се усети от всички. Разказвам ви тези неща с една - единствена цел - да отворя за вас, нашите читатели, вратите на списанието за критики, за напътствия, за материали, за финансова (за нея ще стане дума малко по-надолу) и не на последно място морална подкрепа. **За да живее едно нещо, му е необходима среда, а за нашето списание средата сте вие и от вас зависи неговото съществуване.** Чрез вашите писма, чрез личното ви творчество, със спомените, които искате да споделите с всички нас, вие ставате неразделна част от живота на списанието. Скоро мислех дали едно знание, ако е предназначено за всички, но е достъпно само до определен кръг хора може да се нарича знание. Сигурен съм, че много неща могат да се говорят по тази тема, със сигурност има различни мнения. **Според мен едно нещо, което е предназначено за много хора, но не е достъпно за тях, е безполезно.** Споделям тези си мисли с вас, защото Тората е предназначена за всеки един евреин еднакво, за нея няма значение как се нарича човек, дали е религиозен, атеист, комунист, традиционалист и т.н и т.н. Точно поради тази причина Тората говори по седемдесет различни начина, за да може дори

най-незапознатият да намери общ език с нея. Смело е дори да си помисля, че ще успеем в списанието да говорим лично с всеки един от вас, но със сигурност ще опитаме. Списанието, както знаете, достига, засега безплатно, до над 1200 семейства. Слава Богу, има добър евреин с финансови възможности, който пое върху себе си издръжката на списанието, докато то започне само да се издържа. Разходите по предпечат, печат на списанието, изпращането до вашите домове ежесечно са големи. Това е причината да се обърна към вас с молба да бъдете дейни участници в издръжката на списанието. За един човек със сигурност ще е трудно да я поеме, за двама също, но ако всички заедно погледнем на списанието като на наше и подпомогнем неговото издаване, няма да ни бъде в тежест. С Б-жията помощ ще направим възможен и абонамент за списанието. **Имаме идея да бъде изпращано и в електронен формат на вашите електронни пощи (ще ви бъдем много благодарни, ако някой предпочита да го получава на личния си компютър, да ни изпрати своя адрес). Ако някой ваш роднина или приятел не получава списанието поради някаква причина, ще се радваме да получим неговия адрес и ще направим необходимото да го получава и той.** В началото на моите думи казах, че този брой е „Събъдната мечта II“. Ново начало, нови мечти. Този брой излиза в навечерието на празника Пурим. Както празникът Пурим се явява ново начало за еврейския народ след отминаването на заплахата от физическо унищожение, така точно сега поставяме новото начало на списанието, спряло заради финансови проблеми. В броя ще имате възможност да се запознаете със законите, традициите и значението на празника Пурим. Ще се запознаем с личното творчество на Валери Видас и неговия разказ „Куфарът“. С поезията на Бети Майер. Материалът на Виктор Видас ще ни даде общи познания за генно модифицираните храни и отношението на юдаизма към тях. Започваме нова рубрика – Кашрут - водена от новия равин в еврейски център Хабад, рав Йосеф Алперин, очакващ вашите конкретни въпроси.

Приятно четене от мен и целия екип на „Еврейски месец“!

Исак Самуилов

Скъпи братя и сестри!

Много съм щастлив от подновената възможност да ви пиша от страниците на месечното ни списание „Еврейски месец“,

ставаща възможна благодарение на екипа, отговорен за печатните издания към еврейски център Хабад, с ръководител Исак Самуилов. Повторното начало на списанието става възжно благодарение на помощта от страна израелски бизнесмен, сметнал за важно за себе си и необходимо за цялата еврейска общност в България издаването на подобно списание. Заедно с успешните стари традиции в списанието ще видим и много нови и интересни неща. Интервюта и срещи с други еврейски общности както в България, така и извън нея. Екипът на списанието – Валери Видас, Катя Терзиева, Исак Самуилов, както и всички желаещи да подпомогнат дейността му ще се постараят да ви предоставят интересни и най-вече полезни материали. С Б-жията помощ се надяваме да успеем да го издаваме редовно и читателите ни да се увеличават непрекъснато.

В навечерието сме на празника Пурим, най-веселия празник на еврейския народ. Празник, в деня, на който са се случили многобройни чудеса, които са довели до спасението на еврейския народ по време на Мордехай евреина, преди построяването на Втория Храм. **Този празник се явява и като символ на радостта, в която имаме ежедневна заповед да сме.** И сега, целият свят и еврейският народ имат нужда от чудо, истинско чудо, което да промени моралното състояние на хората по време на тежките събития, случващи се по света. На нас ни е забранено да се отдаваме на черни и тягостни мисли. Точно

обратно. Б-г ни изпитва точно когато ни е трудно, когато не виждаме поводи за радост, не знаем дали ще издържим тежкото изпитание, но изпълняваме нашето задължение да останем силни и радостни. И тогава Б-г ни прави чудеса. На празника Пурим трябва да вземем поука от действията на Мордехай, който с голямо геройство и еврейска гордост се изправил пред всичките си врагове, бил готов да жертва живота си в името на съществуването на Тората и еврейския народ по време, когато много от неговите братя се отнасяли лекомислено към заповедите на Тората. Когато царят направил трапеза за всички свои поданици и много евреи сметнали, че заради такова уважение може да се нарушат заповедите за кашерната храна и яли, пили и се веселили, Мордехай не се срамувал от своя произход и въпреки подигравките продължил със спазването на заповедите. Не случайно Мордехай, заслужил да бъде наричан „Мордехай евреинът“, защото той бил истинският представител на еврейския народ. **Така също и ние, всички евреи, сме ученици на Мордехай и трябва да стоим на пост, да спазваме Б-жиите заповеди, да изучаваме и предаваме Тората на нашите деца и внуци дори когато има хора, които ни се подиграват и присмиват.** По този начин, ще успеем да се предпазим от всички лоши неща и да ставаме свидетели на чудеса, точно както са ставали по времето на Мордехай и Естер.

Използвам тази възможност да ви покания да вземете дейно участие в тържествата, организирани от еврейски център Роар Хабад за Пурим (поканата и програмата ще видите в настоящото списание), както и във всички дейности, организирани от центъра.

С голямо уважение:

Рав Йосеф Саламон

КУФАРЪТ

Помня го съвсем ясно - много стар и много голям, побираше всичките ни дрехи, когато се местехме от град в град, от гарнизон в гарнизон, споделяйки неумолимата служебна участ на баща ми. На него спокойно сядяхме и тримата, докато чакахме влаковете по гарите. Обичах да се хващам за дръжката му, с което само пречех на този, който го носеше. И, разбира се, веднага се натъквах на някой от ъглите му, но те бяха така изкусно обковани с ламарина и толкова фино заоблени, че от удара не ме болеше никак. Боже, колко добър беше този куфар! Отваряше се чрез ония стари никелирани механизми, които щракаха, когато отклониш с палец кръглото им бутонче встрани, а се заключваше с едно малко златно ключче, завързано за дръжката.

С този куфар мама ме изпращаше пеш до гарата, при баба и дядо, в края на учебната година и ме посрещаше наесен, но вече с файтон, защото моят стар приятел изнемогваше от тежестта на ябълките и крушите, поотделно увити във вестник, нанизаните на конец сушени сливи с орехова ядка в средата, бурканчетата черешово и смокиново сладко, неизменната баница и кюфтета с праз, наредени в тенекиена кутия, и десетките снопчета борина, завързани с канапче.

Беше много стар. Вече не помнеште цвета си - може би на младини кафяв? - ожулен, с неизчегъртани червени багажни марки, с които го облепваха, когато пътуваше сам.

Спомням си, че можех да се свия в него и също като оня Йона, от приказките на дядо, да стоя на тъмно в корема му, с колене, опрени в брадичката, в очакване на ново приключение, наблюдавайки през балените на полуотворената му уста какво става из околния свят. Дървените му ребра допълваха илюзията за китовия търбух, а позата, в която лежах вътре/ бях виждал картинка, изобразяваща дете в утроба/, ме подготвяше за новия ми живот, защото бях сигурен, че излизайки от вътре, ще се родя отново в някакъв нов свят, населен с мили и заоблени куфароподобни същества.

Беше толкова стар, че накрая - както всичко, що се е родило - умря. Грозна и недостойна смърт, безучастно наблюдавана от мен, за което никога няма да намеря оправдание.

Когато пристигнахме - беше краят на ноември, - валиха проливни дъждове. Температурата не беше чак толкова ниска, но се чувстваше, че хората са изненадани от подранилата зима.

От летището попаднахме направо в бъдещия си дом: един не твърде просторен и немебелиран тавански

етаж с прозорци- капандури, от които за щастие не течеше. Когато влизахме, сподирени от стопанина на таванчето, от вътре лъхна на прах.

В помещенията нямаше почти нищо - само в кухнята една стара печка, дървена маса и стол, останали вероятно от годините, когато собствениците им са се заселили в страната. Хазиянът каза нещо, гъмжащо от меки гласни и съгласни, несвойствени за езика, който тепърва трябваше да зубрим, и слезе надолу.

Инициаторката за това - самоубийствено за мен - еднопосочно пътуване, в случая малко разочарована от щедростта на имигрантските служби, сви зиморничаво рамене и след като потърка дланите си, сгъна пръсти и ги стисна в пестника на другата си ръка: те изпукаха и този звук отекна някак зловещо.

Тя взе вестника, задигнат от транзитната зала на междинното летище, постла няколко листа в ъгъла на хола и се зае да изхвърля вещите от стария куфар. Като символ и последна опора на съпротивата ми срещу преселението, тя отдавна и непрекрито го ненавиждаше.

Всичко, което извади от вътре, беше в безупречен вид, даже ръбовете на панталоните ми, независимо от зверското хвърляне на товарачите по гарите и летищата. Нейните неща бяха натъпкани в няколко чувала от синтетичен плат, опасани с ципове, които добиваха формата на това, което сложиш в тях.

"Ще й залепне ръката за дръжката на ютията!" - помислих си без капка съчувствие.

Когато извади и последната дреха, тя стана, втрени се в празния куфар, стоя така минута - две, после затръшна с крак капака му. Навярно по кожата й плъзнаха тръпки, защото гърбът ѝ на два пъти се сви и потрепери. Изведнъж подскочи рязко и се стовари с всички сили върху куфара. Захапах ръката си под палеца и замръзнах.

След броени минути старецът беше натрошен и пгънат в печката. Само за миг нещо златисто блесна и тревожно звънна о застлания с теракота под. Скорчих, грабнах ключето и пак се свих зад масата.

Тя изрови от чантичката си пощенски плик/ видях отпечатания върху него легендарен крайцер на вечната му котва в легендарната река/, сложи съдържанието му в джоба на шлифера си, шракна запалката, изчака хартията да се разгори и я поднесе към печката...

Топлината я размекна и едва сега усети, че напрежението ѝ пада. Разгъна листа, който беше измъкнала от плика, и се зачете. Поиска ѝ се да седне, неволно потърси с очи куфара, но осъзна, че вече го няма, придърпа стола и се отпусна върху седалката. След миг се озова на пода.

Никой, дори и хазиянът не знаеше, пък и не можеше да допусне, че тъкмо с този стол е пренесъл от диаспората дървояди.

МАЙЧИНО СЪРЦЕ

Лежа на нара в килия с бели стени,
напрегнал слух и болна памет- умора,
мили спомени и безпощадно зли,
нолитат върху ми, ще ме съборят!
Ах, тези спомениу близки и далечни,
долитащи във ранните зори,
нахални гости от вихър довлечени,
пламък в сърцето и в очите ми гори.

Как твоя образ, мамо, да забравя,
щастливите си буйни, детски дни,
с тях изпадам аз в омая
и няма сила тях да заличи.

Далече бурята ме мен отнесе,
а мъката по тебе все расте,
жестоко съдбата те разтресе,
заплака твоето майчино сърце.

Притворя ли очи, заставаш ти до мене,
мълча, мълчиш и двамата тъжим!

Остават думите ни пак стаени,
целувам, майко, побелелите коси.

Те бели са като цъфнала вишна,
като снежец току-що наваял,
за твоята усмивка така копнея,
както никога не съм копнял!

С набръчкана ръка да ме погалиш
на леглото като болничко дете,
очите си ще притворя и едва ли
ще чуше пулса на моето сърце.

Нищо не мога да ти дам в отплата
като награда, мамо за обичта,
на теб подарявам аз словата
като букет най- приказни цветя!

Постой, не си отивай, мамо,
не искам да отворя вляажните очи,
отворя ли ги , то тогава само
ще видя нара и варосани стени!

Прости ми , майко!

Бети Майер

Равин Йосеф Шаул Натанзон, равин на Лвов, веднъж видял по време на празника Пурим богат човек, който седял в Мидраша и се занимавал със сложна част от Талмуда. Обърнал се към него, отхвърлил Талмуда и му се скарал: “ Днес мястото ти не е в Мидраша, а в дома ти, там напълни пълна купа с пари и отвори вратата пред бедните.”

Равин Меир Шапира от Люблин срещнал веднъж няколко члена на полския парламент. Един от тях му казал: “Защо евреите винаги се оплакват? Каквото се прави за тях е достатъчно”. Отговорил му рав Меир: “В Мегилат Естер се разказва за Ахашверош, който попитал своите слуги: “С какво да се отблагодарихме на Мордехай за това, че е спасил Царя?”, “С нищо” - отговорили му те.

Било му достатъчно, че не го преследват, отговорил им рав Меир.

ШУРИМ

ЗАКОНИ И ТРАДИЦИИ

Кога е започнал да се отбелязва и как се е утвърдил празникът?

Чудото на празника Пурим се е случило след разрушаването на Първия храм и преди построяването на Втория храм. Мъдреците са прибавили празника Пурим към еврейските празници и са му отделили специални молитви, заповеди и традиции. Времето на разказа от Мегилат Естер - присъдата на Аман и чудото на Пурим - по еврейските традиции се пада през годините 355-356 пр.н.е

Шон - детска градина "Ор Авнер"

По това време управлението на еврейския народ се осъществявало от Големия Санедрин. Евреинът Мордехай бил един от лидерите в Големия Санедрин, деен участник в политическия и светския живот. Мидраш ни разказва, че Мордехай е бил и част от имперския двор. Някои от членовете на Санедрина са били против светския живот на Мордехай и са смятали, че членовете на Санедрина трябва да се занимават единствено с Тора. Въпреки това повечето от членовете на Санедрина са водили начин на живот, подобен на този на Мордехай, като едновременно с изучаването на Тората,

алахата и законите са се интересували и от въпросите и нуждите, вълнуващи народа. Тези действия са се оправдали и са дали

Михал - детска градина "Ор Авнер"

възможност на еврейския народ да се спаси от физическо унищожение. Първото място, в което виждаме, че Пурим се е определил за празник, е в Мегилат Естер: "Написал и изпратил Мордехай книги до всички евреи... да се съблюдава и да се празнуват 14. и 15. ден от месец Адар, всяка година... с веселия, трапези и пирове, с изпращане на подаръци

Шели - детска градина "Ор Авнер"

за бедните... Тези дни били наречени Пурим, от думата пур (жребий)“.

Началото на процеса на утвърждаване на празника като един от основните празници

Рафаела - детска градина "Ор Авнер"

било сложено. Мъдреците са отчитали и реакцията на еврейския народ по света, защото са съществували и религиозни съмнения - възможно ли е добавянето на празника, има ли разрешение за това. Но в крайна сметка, мнозинството потвърдило добавянето на празника Пурим към еврейските празници. С времето празникът Пурим станал неотделима част от еврейските традиции, а в Талмуда раби Йеошуа бен Карха сравнява спасението на еврейския народ на Пурим със спасението им от Египет и обяснява, че чудото на спасението на Пурим е по-голямо от спасението от Египет. Важността на празника може да се види и от факта, че за него е отделена цял трактат от Талмуда - Мегила. Мъдреците съставили специална молитва за Пурим - "Веал анисим" (част от която е и за Ханука). Рамбам пише за празника Пурим: „Въпреки че споменът за чудесата, случили се по времето на Пурим, е изчезнал, дните на Пурим няма да отпаднат“.

Таанит Естер

1. Началото на Таанит Естер е в 5:26ч. на 9. март и свършва в 18:53ч. (времето е за София и е валидно за 2009г.).
2. Всяка храна и пиене са забранени.

3. Бременни или кърмещи жени са освободени от този таанит. Също така дори човек, оздравял след боледуване, но чувстващ се все още слаб, е освободен. При всеки случай трябва да се посъветваме с упълномощен равин.
4. Има традиция да се пости до края на четенето на Мегилат Естер.
5. В молитвата Минха добавяме „Анену“.
6. Четем от Тората парашата Ваихал Моше (Шемот 32:11-14 и 34:1-10) на сутрешната и обедната молитва.

Четенето на Мегилат Естер

Маруся - детска градина "Ор Авнер"

По време на Пурим, четем два пъти Мегилат Естер, единствената книга в Танах, в която не се споменава името на Б-га.

„Всеки човек е длъжен да чете Мегилат Естер вечерта на Пурим и да повтори през деня“ (Шулхан Арух)

1. Най-късно преди четенето на Мегилат Естер трябва да се отделят пари за „Зехер лемахацит ашекел“ (спомен за половината шекел даван от всеки един евреин по време на Храма), като парите трябва да отговарят поне на моментната цена

Ори - детска градина "Ор Авнер"

1. на 10гр. сребро.
2. Мъже, жени и деца, достигнали до възрастта за образование (бг.), са длъжни да слушат Мегилат Естер.
3. Времето за слушане на четенето вечерта започва при изгрева на звездите и продължава до Алот Ашахар (зората), а сутринта започва от изгрева на слънцето и продължава до залеза на слънцето.
4. Заповедта се изпълнява по-добре, ако се осъществява в Синагогата, където има повече хора, но ако там е трудно слушането дума по дума на Мегилат Естер, е за предпочитане да се чете в по-малка група.
5. Когато се чете на обществено място, четецът трябва да чете прав, но на хората им е позволено да бъдат седнали; ако се чете в частен дом, дори и четецът може да е седнал. Относно стоенето изправени по време на благословиите, на всяко място се прави според традицията на местната общност.
6. Преди казването на благословиите трябва да се предупредят хората да мислят, че четецът е техен пълномощник и изпълнява

заповедта за тях, а на четеца да му се припомни, че го прави, за да изпълнят заповедта всички събрали се хора.

7. Преди казването на благословиите главният четец разгъва цялата Мегилат Естер пред себе си, а отделен човек може да започне четенето с навита Мегила, а след прочитането на отделните части да я сгъне, без да я навива.
8. Преди четенето се благославя с три благословии: „Ал Микра Мегила” (за четенето на Мегила), „Шеаса нисим лаавотену” (който направил чудеса) и „Шеехияну”.
9. На сутрешната молитва, когато благославяме с „Шеехияну”, трябва да мислим, че се отнася за всичките останали заповеди, които трябва да изпълним през деня.
10. Цялата Мегила трябва да бъде прочетена и чута от кашерен свитък.
11. Традиция е да се вдига малко шум при споменаването на името на Аман. Родителите трябва да се грижат децата да не вдигат прекалено много шум, с което да пречат на слушането.
12. Има четири изречения, които се казват от цялата общност на висок глас – „Иш иеуди...”; „уМордехай яца...”; „Лаиеудим аиета ора...” и „Ки Мордехай аиеуди...”, като след това четецът ги повтаря с цел цялата Мегила да бъде прочетена от свитъка.
13. След четенето на Мегилат Естер се казва благословия само ако има минян, а ако няма, се казва, без да се споменава името на Б-га.

Закопи за Матанот леевионим (подаръци на бедните) и Мишлоах манот (изпращане на храна)

1. Времето на изпълняване на заповедта е през деня на Пурим, не вечерта.
2. Заповедта за Мишлоах манот се изпълнява, само при положение, че са дадени две готови за консумация

храни на поне един човек.

3. Мъжете изпращат храна на мъже, а жените - на жени.
4. Заповедта за Матанот леевионим се изпълнява през деня на Пурим, като се дава цедака (пари) на двама нуждаещи се. Парите трябва да бъдат достатъчни поне за една бърза порция храна (фалафел).
5. Това не е семейна заповед и се изпълнява от всеки поотделно.
6. Парите за бедните не е задължително да се дадат направо на човека, а могат да се дадат на отговорника за цедака или на равина, но при условие, че парите ще бъдат предадени на нуждаещите се през деня.
7. Рамбам казва, че не е правилно да се изпращат твърде скъпи храни на приятели, ако това е за сметка на нуждаещите се от пари.

преди залеза на слънцето, но може да продължи и след неговото залязване.

3. На тази трапеза е времето за изпълнение на заповедта да се пие алкохол, за да не различаваме „проклетия Аман, от благословения Мордехай”. Въпреки това човек трябва да знае, че изпълнението на тази заповед не трябва да му пречи за изпълнението на други – Нетилат ядаим (измиването на ръцете преди ядене на хляб), Биркат Амазон, молитва и др.

на Пурим

Театър на Пурим

пак на Пурим

Шели - детска градина "Ор Авнер" Закони за трапезата на Пурим

1. Има заповед на Пурим да се направи трапеза.
2. Трапезата се прави през деня на Пурим, като трябва да започне

ЖИВОТЪТ В "ХАБАД"

Драги приятели, желаем да Ви представим някой от чудесните моменти прекарани заедно с Вас през изминалата година. В този и надяваме се следващите броеве на списанието, ние имаме желанието да продължим рубриката "На фокус", като идеята ни е да показваме моменти от нашият съвместен живот. Вие също може да участвате с ваши материали, снимки, а също така и мнения и предложения по всички въпроси засягащи нашата общност и не само нея, а всякакви проблеми от нашия бит.

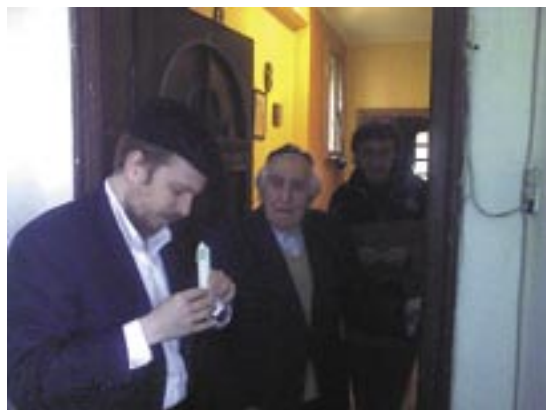
Надяваме се начинанието да бъде продължено, за да може да разширим на-

шите общи интереси. Поради наличието на богат снимков материал за изминалата година и липсата на място в рубриката ние сме принудени да поставяме снимки и на други страници на нашето списание, за което предварително се извиняваме.

Н
а
Ф
о
к
у
с

Посланика на държавата Израел получава "Потърсци за приятели" - Пурим 2008г.

рав Алтерин поставя мезуза в дома на семейство Натан - София

Ту биШват - 2009г.

Рош Нодеш - 2009г.

Ту биШват - 2009г.

Неделя Понеделник Вторник Сряда Четвъртък Петък Събота/Шабат

29	30	Март	31 9.30 сутрешна молитва
-----------	-----------	-------------	--

Сутрешна молитва - 8.00часа - Пон--Петък
18.15 - улпан иврит - всеки Вторник

1	2	3 19.00 урок юдеизъм - иврит	4 Рош Ходеш среща на жените	5 18.30 Перке Авот	6	7 9.30 сутрешна молитва
----------	----------	---	--	------------------------------------	----------	---

8	9 Таанит Естер	10 ПУРИМ	11	12 18.30 Перке Авот	13	14 9.30 сутрешна молитва
----------	-----------------------------	--------------------	-----------	-------------------------------------	-----------	--

15	16	17 19.00 урок юдеизъм - иврит	18	19 18.30 Перке Авот	20	21 9.30 сутрешна молитва
-----------	-----------	--	-----------	-------------------------------------	-----------	--

22	23	24 19.00 урок юдеизъм - иврит	25	26 18.30 Перке Авот	27	28 9.30 сутрешна молитва
-----------	-----------	--	-----------	-------------------------------------	-----------	--

К а л е н д а р

Върху всяко от тези неща се държи цялата сграда. Въпреки това Йом Кипур и Пурим изпъкват сред другите важни празници. И двата празника се отличават с това, че се празнуват само по един ден (за разлика от Сукот, Песах, Рош Ашана), дори имената им си приличат. Големия кабалист раби Ицхак Лурия (Аари акадош, 1534-1572) казва, че Йом Кипури може да се чете Ке (ке – като) Пурим (което означава автоматично, че първата ми мисъл за най-важен ден не е била правилна, защото Йом Кипури

КРАЙНИЯТ ЕВРЕИНА

Кой е най-важният празник в еврейския календар?

Вчера, когато карах седемгодишната си дъщеря на детска градина, тя ме попита: „Кой е най-важният ден през годината?“. Инстинктивно и отговорих, че е Йом Кипур, един момент след това добавих, че по-точно е Пурим. На следващия светофар отново промених мнението си и казах, че Песах е много важен ден в нашата история, също и Шавуот, когато сме получили Тората, а и Рош Ашана е важен. Недейте да ме обвинявате за объркването ми. Отворете който и да хасидски текст и сами ще се убедите, че най-важният ден в годината е празникът, за който четете в даден момент. Уроците на равините за Песах обясняват за изхода от Египет и как това събитие е най-важното в нашата история. Върху това събитие изграждаме нашия духовен живот и отношенията си с Б-га. Уроците за празника Шавуот казват също колко е важно за нас разкриването на Б-га на планината Синай пред целия народ. Така също ще намерим и за Ханука, Пурим, Рош Ашана, Сукот и ... Да, разбрахте ми идеята. Всичко, разбира се, е вярно.

е само „Като Пурим“, което означава, че Пурим е най-важният ден). Тези два дена символизират двете крайности: Йом Кипур с неговата духовност – постим, обличаме бели дрехи като ангели, отделяме цял ден за покаяние и молитва, Пурим с неговата материалност – празнуваме, веселим се, правим трапеза, даваме хранителни дарове на своите приятели, пари за бедните, дори имам заповед да пием алкохол повече от обикновено, и двата дена казват на евреина: *„Излез от собствените си ограничения и ако го направиш свършено, с жертвоготовност, с добро сърце и с радост на тялото и душата си, там ще намериш Б-га.“*

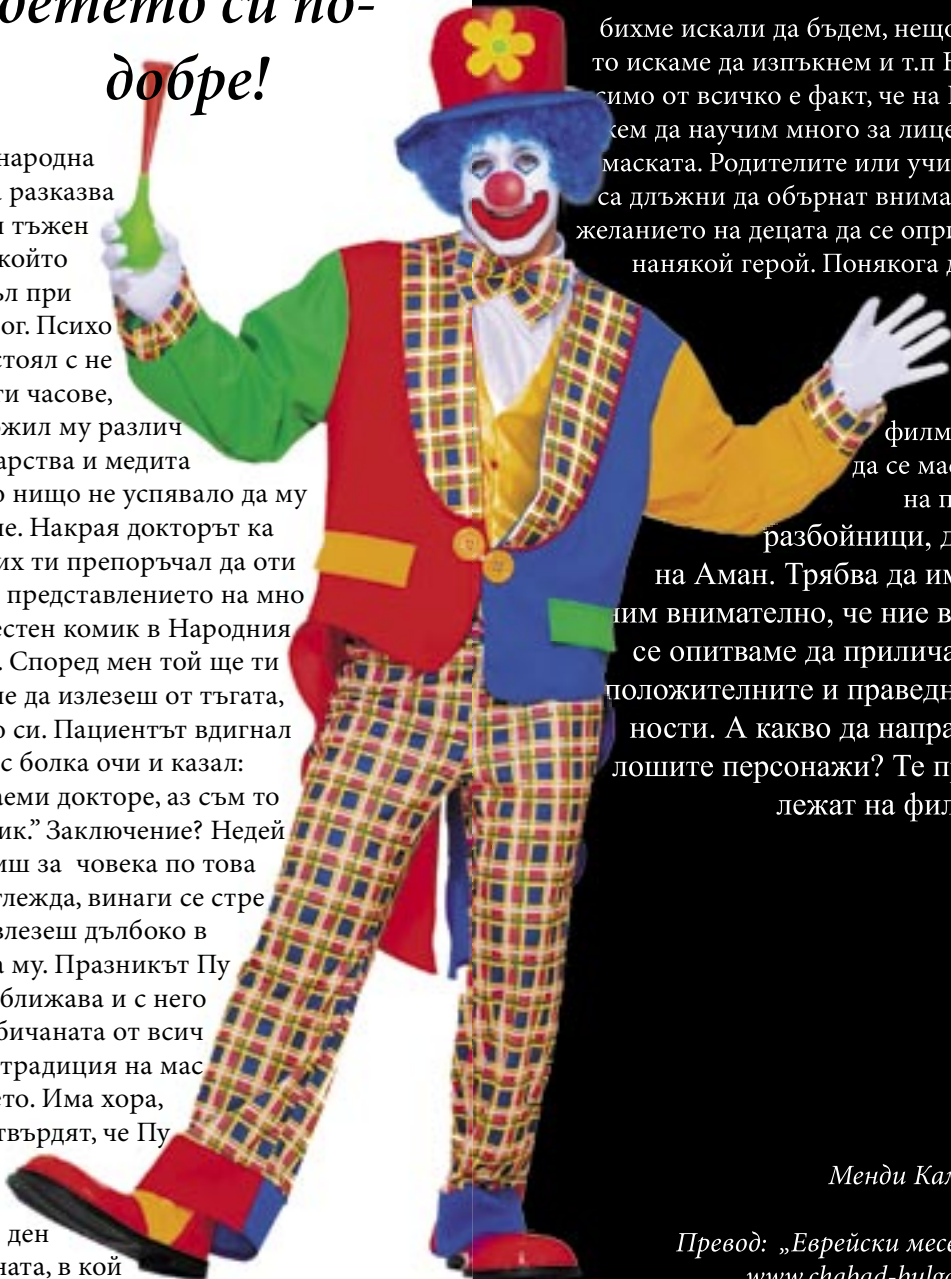
Превод: „Еврейски Месец“ от
www.chabad-bulgaria.org

Янки Таубер
 главен редактор на страницата
www.chabad.org

ЛИЦЕТО ЗАД МАСКАТА

На приближаващия
Пурим опознайте
детето си по-
добре!

Стара народна притча разказва за един тъжен човек, който отишъл при психолог. Психологът стоял с него дълги часове, предложил му различни лекарства и медитации, но нищо не успявало да му помогне. Накрая докторът казал: „Бих ти препоръчал да отидеш на представлението на много известен комик в Народния театър. Според мен той ще ти помогне да излезеш от тъгата, в която си. Пациентът вдигнал пълни с болка очи и казал: „Уважаеми докторе, аз съм този комик.“ Заключение? Недей да съдиш за човека по това как изглежда, винаги се стреми да влезеш дълбоко в душата му. Празникът Пурим приближава и с него идва обичаната от всички нас традиция на маскирането. Има хора, които твърдят, че Пурим е единственият ден в годината, в който ние не сме маскирани. На Пурим избираме да се маскираме като нещо, което

бихме искали да бъдем, нещо, с което искаме да изпъкнем и т.п. Независимо от всичко е факт, че на Пурим не можем да научим много за лицето зад маската. Родителите или учителите са длъжни да обърнат внимание на желанието на децата да се оприличат на някой герой. Понякога децата, повечето от които са от някой филм, искат да се маскират на пирати, разбойници, дори и на Аман. Трябва да им обясним внимателно, че ние винаги се опитваме да приличаме на положителните и праведни личности. А какво да направим с лошите персонажи? Те принадлежат на филмите.

Менди Каминкер

Превод: „Еврейски месец“ от:
www.chabad-bulgaria.org

М
И
Д
Р
А
Ш
И
З
А
П
У
Р
И
М

Рош Ходеш - 2009г.

COFFEE TIME

kosher coffee for your soul

Sofia, Bulgaria
13, Serdika Str.
021 983 53 59

Ресторант
King David

Ресторант Кашер Бенедикто-Саревска кухня и център на София

**КУЧУЧКА И КУЧУЧКО СЪРВЕЙСКА КУХИЯ
ДОГАТЪ ИЩЕТЕ НА ВАШ КОШЕР**

Работно време
от 12.00ч. до 22.00ч.
Понеделник - четвъртък
Петък и неделя - по поръчка.

- Просторна зала 100 места
- Поръчки за купони и офиси
- Специални отстъпки за групи

Адрес:
Саревска Четвърт "Хабад"
ул. Стара Влашка 16
София 1104

За резервации и поръчки:
тел. +359 896219483
e-mail: king_david@mail.bg

Под наблюдението на Равин Йосиф Саламон,
Равин на еврейски център "Хабад".

Равин на Хабад - България:
Йосеф Саламон
Директор отдел кашрут равин:
Йосеф Алперин
Главен редактор: Исак Самуилов
Редактор: Валери Видас
Графичен дизайн и печат:
"Печатница Графикс" ООД
Автори: Валери Видас, Катя Терзиева,
Бети Майер и др.
www.chabad-bulgaria.org
e-mail: info@habad-bulgaria.org

Въпрос

Уважаем равин Саламон, желая да задам следния въпрос, свързан с Пурим: Каква е причината празникът Пурим да бъде толкова весел, в крайна сметка ние го празнуваме заради моралното падение на един човек – Аман? Защо на Ханука, който също е празник, на който са се случили толкова много чудеса, нямаме заповед да сме весели?

С уважение:
Г-н Бети Майер

Отговор:

Много интересен въпрос, на който мъдреците в Талмуда са обърнали внимание. Причината за заповедта за веселието на празника Пурим не е само заради моралното падение на един човек, на празника

Пурим ние сме радостни не заради неговото падение, а

защото вследствие на неговата смърт са отпаднали и плановете за унищожение на еврейския народ,

които били разпръснат из всичките 127 страни, подвластни на цар Ахашверош. Не само че плановете му, които самият той искал да изпълни, не станали реалност, а дори и по чудо се обърнали срещу неговото семейство и самия него. Еврейският народ по това време не бил на най-високото си духовно равнище, и чудесата, които Б-г направил, били скрити. Това е една от причините в Мегилат Естер да не се спомене нито веднъж

името на Б-га. Със спасението на еврейския народ, дори когато сам по себе си не го е бил заслужил, Б-г ни учи, че Той не желае смъртта на грешниците, а тяхното покаяние. Това е и поводът за голямата радост на празника Пурим. От тези действия на Б-га ние можем да научим, че когато порицаваме евреин, извършващ грях, ние не сме против него, а против неговите действия, и желаем не да му навредим, а да му помогнем. Както ни учи раби от Любавич,

към всеки евреин, дори най-отдалечения от собствените си корени, трябва да се отнасяме с уважение, обич и готовност да откликнем на неговите духовни нужди.

Причината, че на Ханука нямаме заповед да бъдем весели, както на Пурим, е, защото на Ханука ние празнуваме духовното, а не физическото спасение на еврейския народ и спазването на еврейската традиция. Това е причината чудесата, случили се тогава, да бъдат отбелязвани със запалване на свещи, които символизират душата на човека, докато на Пурим, празнуваме физическото си спасение и заради това имаме заповед за по-телесни удоволствия.

ЧЕТИРИТЕ ПАРАШИ

1. Парашат „Шекалим”

– тази параша е част от книгата Шемот (30:11-16) и се нарича така за спомен на половината шекел, даван от всеки евреин през месец Адар. Парите били използвани за поддръжката и разходите, направени за целия народ в Храма. Тази параша се чете на Шабат преди Рош Ходеш (началото на месеца) Адар. Ако Рош Ходеш съвпада с Шабат, то тази параша се чете тогава. Каква е връзката на тази параша с Пурим? Когато Аман решил да извърши пъкленото си дело, той дал пари, равни на парите, които всяка година събира целия еврейски народ, за да откупи от цар Ахашверош правото да извърши замисленото.

2. Парашат „Захор”

– Шабат преди Пурим се нарича Шабат Захор. На този Шабат четем частта от Тората, разказваща за Амалек (Деварим 25:17-19). Причината да четем тази част преди Пурим е, че Аман е бил потомък на царя на Амалек – Агаг. Трябва да слушаме четенето на тази параша с голямо внимание, защото според равините слушането е заповед „прави” от Тората. Въпреки че жените са освободени от заповедите, свързани с време, има много жени, които държат да бъдат в Синагогата и да слушат четенето на тази параша.

3. Парашат „Пара”

– тази параша се чете на Шабат след Пурим. Тази част (Бамидбар 19:1-22) обяснява законите и правилата за „Червената крава”, която е служила за ритуалното пречистване в Храма. Тази част е свързана с този момент на годината с това, че човек,

който не е бил ритуално чист, не е могъл да принесе жертвеното агне на Песах в Храма. По време на Храма било задължение на всеки евреин да пази своята ритуална чистота, доколкото му е било възможно, за да може да участва активно в службата на Храма.

4. Шабат „Аходеш”

– четвъртата параша от поредицата допълнителни се чете на Шабат преди Рош Ходеш Нисан. На този Шабат четем частта от Тората (Шемот 12:1-20), говореща за законите за новия месец, където е казано, че Нисан е първият месец според еврейския календар. Това е първата заповед (от 613), която е дадена на еврейския народ още докато е бил в Египет.

*Книгата
“ТОРА ЗА ВСЕКИ -
ПАРАШАТ АШАВУА”,
можете да закупите от
книжарниците и в сградата
на еврейски център Хабад.*

ТЕЦАВЕ – ШАБАТ ЗАХОР

Със самоличност или несъществуващ?

Шон - детска градина "Ор Авнер"

Днес стените на гетото не ни разделят от останалия свят. Ние ежедневно живеем и работим сред другите народи. **Н а п ъ л н о с в и к н а х м е** със западната култура и начин на живот и въпросът, стоящ пред нас, е как, от една страна, да запазим своята еврейска самоидентичност, а от друга, да бъдем жители в глобалния свят, още повече когато този глобален свят е безразличен и дори понякога враждебно настроен към нашата еврейска идентичност. В тазседмичната параша ние четем за приготвянето на чисто зехтинено олио, с което да бъде запалвана Менората в Храма. **Раби от Любавич ни учи, че има тайна формула при приготвянето на чистото зехтиново олио и ако ние успеем да я научим, тогава ще можем с успех да живеем горд еврейски живот в обкръжение, което може да бъде противостоящо на тази ни цел и пречка пред всеки един евреин.** В зехтина има нещо парадоксално. От една страна, той се слива и прониква в неща, с които влиза в допир. Пробвали ли сте да попиете олиото от изпържена храна? Сами сте се убедили, че за секунди салфетката се напоява с олиото. От друга страна, когато смесим олиото с друга течност, упорито олиото изплува отгоре и отказва да се смеси с другата течност. Евреите са точно като олиото. Много често се оказват смесени в най-различни групи - общностни, работни, граждански, политически и т.н и в това нещо няма задължително нещо лошо. Но точно в този момент трябва да не забравяме, че не трябва да губим собствената си самоличност. **Никога не трябва да се смесваме**

Никога не трябва да се смесваме толкова, че да позволим еврейската ни самоличност да попие, да се смеси или да намалее. Редовно ни се случва да чувстваме върху нас голям натиск от заобикалящата ни среда, понякога истински, понякога измислен, да се държим според общоприетите норми. Но е факт, че другите ни ценят и уважават повече, когато ние уважаваме първо самите себе си: ако се отнасяме с пренебрежение към нашите принципи, хората от заобикалящата ни среда могат да си помислят, че и към тях един ден ще се отнесем с пренебрежение. Например във всеки по-голям еврейски град има кашерен ресторант, пълнен с еврейски бизнесмени и техните нееврейски сътрудници, партньори или клиенти. Човек може да бъде част от обществения живот, без да пренебрегва собствените си принципи. **По-голямата част от хората ще бъдат радостни да удовлетворят личните нужди и чувства на другите.** Струва ми се, че евреите са тези, които повече се оплакват от покана в кашерен ресторант, отколкото неевреите. Притесненията да обявяваме собствените си религиозни изисквания много често са преувеличени и с липсващи основания. Когато правим тези неща с уважение, с постоянство, с внимание, тогава пълното отдаване на нашите ценности ще допринесе вярата на нашите партньори от всички измерения на живота да се увеличи. **Гледането с леко око на нашите еврейски ценности и принципи е сигурен път да загубим уважението на заобикалящите ни, към което толкова се стремим.** С благородство, с гордост, с уважение към самите себе си ние печелим признанието и почитанието на всички хора, били те евреи или не. Това е проверен и изпитан начин. Всичко, което се изисква от човека, е да се поучи от олиото. Изгради и увеличи отношения с целия свят, но помни с какво си специален. Изпълнявай с гордост своите еврейски закони и знай къде да поставиш границата.

рав Йоси Голдман

равин на Хабад в Йоханесбург и председател на общото събрание на равините на Южна Африка

Превод: „Еврейски месец“ от:
www.chabad-bulgaria.org

„КИ ТИСА”

Къде се намира Б-г?

„Това е проблем!, каза младежът, Искам да знам, че Б-г се намира някъде.”

Да не си мислиш, че си първият, който търси Б-га? Вече хиляди години хората търсят духовното, и з с л е д в а т метафизичното и се стремят към истината. Дори най-големият сред пророците – Моше Рабену – е бил

Рутти

- детска градина “Ор Авнер”

ангажиран с търсенето на същността на Б-га. Моше е желаел да види Б-га в цялото му величие и слава. „Покажи ми същността Си” (Шемот, 33), се моли Моше рабену на Б-га. Едни тълкуватели казват, че с тази си молба Моше разкрил желанието Б-г да му се яви напълно и съвършено. Други виждат в тази му молба желание да разбере Б-жиите пътища, защо праведниците страдат, а грешниците се наслаждават на успехи. Независимо от двете обяснения, на практика Всемогещият ограничава възможността на Моше да разбере Неговата същност: „Ще видиш Моя гръб, но лицето Ми няма да видиш” (Шемот 33:23). Смъртните хора, включително и Моше рабену, могат да видят и познаят само до определено ниво, но не и над него. „Лицето” на Б-га, неговата истинска същност, е скрита за човешките възприятия. Млад човек, участвал в урок по Тора, задал въпрос на учителя къде се намира Б-г и отговорът бил: „Б-г е на всяко място”. Това не задоволило желанието за знание на младия човек и той настоявал, че иска да знае на кое точно място все пак е Б-г. „На всяко място” е нещо, което е теоретично, не може да бъде усетено, от друга страна „точно място” е много по-определено. Тората ни учи да вярваме, че Б-г наистина е на всяко място, но много по-важно е да можем да намерим Б-га в дадено място. В Тората ние намираме много надеждна и ясна основа, върху която да изградим своя живот. Има

списък с начин на държание, които се смятат за божествени, духовни, и друг списък, който изглежда много по-атраактивен, но смятащ се за небожествен. Чрез тези неща ние знаем какво Б-г иска или не иска от нас. Преценката не е оставена да бъде върху основата на лични и субективни чувства, а съществуват обективни закони за това кое е добре и кое не, кое е добро и кое зло. **Моралът и етиката са в Б-жие владение и затова не подлежат на преговори.** От това виждаме, че нашият морален код идва от Б-га, той е последен, непроменящ се и задължаващ. Веднъж ме попитаха дали един човек е религиозен. От гледна точка на питащия отговорът би следвало да е „да”. Този човек посещавал ежеседмично Синагогата, дава цедака, на практика това са нещата, които правят човека религиозен (в общоприетото значение на думата) в очите на другите. Но според Тората, за да се нарече човек религиозен, има други изисквания. Две от основните и изпъкващи изисквания са спазването на Шабат и яденето на кашерна храна. Двете неща съдържат многобройни малки детайли, към които Тората напътства евреина. Принципно вярата, ходенето на Синагога, помощта за нуждаещите се са хубави и верни неща, но все пак те са повърхностни. Те принадлежат на категорията „на всяко място”. Спазването на Шабат, от друга страна, принадлежи към категорията „дадено място”. Тя отдалечава човека от общите и повърхностни неща, които му дават временно добро чувство и нищо повече. На нас, като евреи, ни е необходимо много по-дефинирано определение за религиозен човек; **важните неща, които ни предстоят в ежедневието, трябва да бъдат практични, а не стереотипни, действия, а не намерения.** Б-г трябва да бъде в някое определено място, не само „на всяко”, и когато ние се свързваме с Б-га чрез изпълняване на волята Му, тогава и само тогава наистина се доближаваме до Него.

рав Йоси Голдман

равин на Хабад в Йоханесбург и председател на Общото събрание на равините на Южна Африка

Превод: „Еврейски месец” от:

www.chabad-bulgaria.org

ПЕКУДЕ

Какво ще те питат на небесата?

Йоси Голдман за „последния изпит“ и какво можем да направим по въпроса.

„Прозрачност“ и „доверие“ са кодовите думи на нашето време. Няма съмнение, че всеки верен и искрен човек подкрепя всяко истинско усилие да се прекрати корупцията и непрямотата във всяка област на живота – в бизнеса, в управлението, в личния живот и др. Дали това обаче е ново явление, дали нашето поколение е първото, което е притеснено от подобни явления? От тазседмичната параша научаваме, че Моше рабену направил пълен и открит отчет за всичките разходи, направени с даренията на еврейския народ при построяването на подвижния Храм. Всеки отделен вид дарение било премерено и описано поотделно, за да няма човек, който да посмее да хвърли и капчица съмнение в праведността на Моше рабену и неговия екип. На практика тълкувателите заключават от тази част, че всеки човек, отговорен за цедаката на общността, трябва да знае и от това знание да произтичат всичките му действия, че и той трябва да даде отчет за направените разходи. Всички трябва да бъдем, както казва Тората, „чисти пред Б-га и хората“. **В Перке Авот мъдреците ни напомнят, че трябва да имаме предвид, че един ден всички ще бъдем изправени пред съд, където трябва да дадем своя последен отчет за начина, по който сме изживели своя живот.** В Талмуда (Шабат, 31а) мъдреците ни разкриват част от въпросите, на които ще трябва да отговаряме на този ден. За голяма наша изненада няма да срещнем въпроси от вида: „Вярваше ли в Б-га?“, „Пазеше ли таанит на Йом Кипур?“ Първият въпрос, на който ще трябва да отговорим, е: „Честно ли извършваше своите бизнес дела?“ Няма да пита Б-г колко религиозни сме били, а как сме извършвали своите бизнес работи, били ли сме откровени и достойни в

отношенията си с хората. Вторият въпрос е свързан със сърцето на юдаизма: „Определи ли време за изучаване на Тората през деня и нощта?“ Изглежда, че ученето на Тора и живеенето като истински евреи са ключът, отварящ вратата на всички останали неща в еврейския живот. Не е ли абсурдно големи еврейски специалисти в различни направления да не знаят какво казва Тората за това? **Когато става въпрос за пресичане на червен светофар, незнанието на закона няма да може да мине пред полицаия като оправдание за неправилното пресичане.** В нашето време, когато има толкова много и различни начини за учене на Тора, непознаването на Тората не може да представлява оправдание. Във всяка еврейска общност има богато разнообразие от възможности да се изучава Тора на различни езици. Ако някой се намира на място, където няма еврейска общност, с

Рафаела -
детска градина „Ор Авнер“

помощта на интернет може да преодолее проблема. Та днес дори човек може да си намери и виртуален равин! Нека да се погрижим, докато имаме все още време, с уместни отговори на спрелия ни за проверка и за няколко въпроса „полицаи“ да му отговорим по правилния начин.

рав Йоси Голдман

Равин на Хабад в Йоханесбург и председател на Общото събрание на равините на Южна Африка

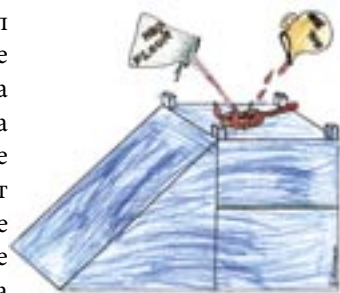
*Превод „Еврейски месец“ от
www.chabad-bulgaria.org*

ВАЯКЕЛ

Спри!

Едно от най-интересните, любопитни и изискващо обяснение неща, с които съм се срещал в работата си с хора, е определянето на дефиниция за „работа“ според Тората. Тората казва: „Шест дни работи и свърши цялата си работа, а седмият ден да ви бъде свят пред вашия Б-г“ (Шемот 35:2). Разбира се, каквото е забранено да се извършва на Шабат, е истинска работа, тежка работа, за която взимаме заплата и след която се чувстваме уморени и изцедени, а не списъкът с дейности, които мъдреците се опитват да ни забранят! С цел да има ред, разрешете ми да заявя, че с повечето неща, казани в подкрепа на тази теза, съм съгласен. Гледането на телевизия е удоволствие, не работа; по-голямата част от забраните за Шабат не са физически тежки за изпълнение; има много полезни неща, които можем да правим без заплащане. **Истината е, че работа, според нейното обикновено значение, никога не е била забранявана на Шабат. На нас ни е забранено да извършваме на Шабат определен брой дейности.** Двете думи на пръв поглед са почти синоними, но ако погледнем по-надълбоко в законите на Шабат, ще видим, че определени дейности са ни забранени, други не, без това да има връзка с тяхната трудност или заплащането, което получаваме при извършването им. На няколко места Тората говори за Шабат и Храма едно след друго. По средата на обясненията за Храма Тората прекъсва и ни казва нашето задължение за спазването на Шабат. 39 главни дейности, забранени ни за извършване на Шабат, са тези, които са били необходими за построяването на Храма. Така разбираме, че забраната за извършване на дейност на Шабат не е свързана с и ограничена от тежестта на работата, трудността или с използването на технологии. Дейност, забранена ни на Шабат, е тази дейност, която е била използвана при построяването на Храма. Често, за да успеем в някоя наша много важна цел, ние си служим

с оправдания. „Остави ме на мира да се отдам на мечтата си, дори и с цената на физическа или духовна разруха, която ще оставя след мен. Семейният живот може да търпи, позволявам си да рискувам с ценни книжа по-рисковано от обичайното“. Всичко сме готови да направим, само да постигнем високата си цел. Построяването на подвижния Храм била най-трудната и сложна за изпълнение задача, получавана от еврейския народ през годините на странстване в пустинята. Всеки един от мъжете и жените, избрани да участват в постигането на тази цел е бил необикновено верен работник и праведен от морална гледна точка човек. Това съоръжение е трябвало да служи за временен „дом“ на Б-га, за място, от което еврейския народ да получава своята благословия от Б-жието присъствие. Не е могло да има по-висша цел от това да се допринесе за построяването на Храма. Въпреки това всеки петък вечер работата по изграждането била спирана. **Не е имало значение колко възвишена е била целта, имало е необходимост да се следва редът на предпочитания. Колкото и да заслужава възхвала стремежът на даден човек, той не може да се реализира за сметка на задълженията му.** Спирането на строежа в чест на Шабат ежеседмично напомняло на строителите и всички ангажирани с Храма, че дори и такава благородна цел трябва да бъде придръжена с чувство на себевладеене и готовност да жертваме временните си цели, за да изпълним своето задължение.

Рафаела -
детска градина "Ор Авнер"

Рав Елиша Грийнвойм,
равин и духовен водач на еврейската
общност в щата Виктория, Австралия.
Превод: „Еврейски месец“ от
www.chabad-bulgaria.org

ВАИКРА

Книга на заповедите

Разделянето на Тората на пет книги не е случайно, както и не е направено с цел една дълга книга да бъде представена на читателя на няколко части. Всяка една от петте книги се занимава с отделна тема. Рамбан обяснява, че темата в книгата Ваикра (на която първата параша е настоящата) са заповедите. Въпреки че и останалите четири книги съдържат голямо количество заповеди и правила, в тях те са споменати случайно, по време на описването на други случки. От друга страна, третата книга – Ваикра - се занимава изключително само със заповеди. Когато знаем, че това е книгата на заповедите, очакванията на всички са първите думи да бъдат свързани с някои от заповедите, представляващи основата на съществуването на всеки евреин. Молитвата, тефилинът, мезузата, законите за кашрута, спазването на Шабат са част от тези заповеди, с които бихме очаквали да започне книгата Ваикра. Изненадващо първите глави говорят изключително и само за законите свързани с приноса на жертви в Храма (корбанот). Въпросът, изникващ от само себе си, е: „Защо книгата, която е свързана със заповедите, започва с такива, които: 1) не представляват еврейския живот и, както знаем, вече хиляди години нямаме възможност да ги изпълняваме; 2) не представляват ежедневните закони, които сме задължени да спазваме – дори и по време на Храма е било задължение само три пъти в годината, по време на поклонническите празници, да се принасят жертви?“

Ако вникнем в същността на заповедите, ще достигнем до заключение, че корбанот включват в себе си вътрешната същност на заповедите повече, отколкото всяка друга заповед. Животните са подчинени на временни желания и нагони, без да се иска от тях да влагат мисъл за някаква по-висша цел или да подобрят и поправят бъдещето. При животните чувствата властват над разума, като те използват ограничените му възможности, за да изпълнява желанията на сърцето. От друга страна, човекът има силите и възможностите да пречупи първосигналните си помисли и да действа според необходимостта за изпълнението на дадена цел или амбиция, вместо за моментно задоволяване. Обаче трябва да кажем истината, че всеки човек е роден животно и е необходимо да бъде

възпитаван от вън и дресиран от вътре, за да заслужи да се нарече човек. Да се превърнеш в истински човек е една истинска висока и възвишена цел. Светът би изглеждал много по-добре, ако повече хора насочат активно енергията и силите си към тази цел. Въпреки че заповедите ни помагат много в това отношение, не можем да кажем, че това е единственото им значение. Заповедите са дадени от Б-га, за да могат да вземат животното и да го превърнат в човек, след което да го свържат с Твореца и да го издигнат над ограниченията на смъртния човек, та да се превърне той от земен в извисен, свят човек. Обръщането на животинската основа в по-възвишена представлява, общо казано, целта на заповедите за корбанот: взимаме животно и го отделяме и освещаваме чрез принасянето му в жертва на Б-га. Заповедите, свързани с корбанот, са заповедите, поставящи началото на книгата Ваикра, даващи специалния и началния тон на цялата книга и обясняващи каква е висшата цел на всички заповеди.

Рав Нафтали Силверберг

Равин Нафтали Силверберг е роден и израснал в Детройт, САЩ. Днес заедно със семейството си живее в Ню Йорк. Член на ред. колегията на www.chabad.org

Превод: „Еврейски Месец“ от www.chabad-bulgaria.org

НЯКОЛКО ДУМИ ПО ЕДИН НЕРЕШИМ ВЪПРОС

А
К
Т
У
а
Л
н
О

Светът е на прага на втора “зелена революция”. Първата утрои производството на храна в продължение само на три десетилетия в края на двадесети век. Днес тези постижения не са така актуални, учените се обръщат към биотехнологиите, за да увеличат още повече производството на храни. Този път обаче те не кръстосват близкородствени видове, а директно инжектират гени. Въпреки че все още не може да се каже, че всяка порция храна е била моделирана чрез генно инженерство, смята се, че всеки американец е ял генетично променена храна. Да вземем като пример соята. Около 55% от реколта 1999 година е била в някаква степен генетично променена. И въпреки че малко американци вечерят сурова соя, това бобово растение се появява тайно под формата на добавка към множество храни, като майонеза, маргарин, сосове за салати, макаронени изделия и други. През 1999 40% от памука, 35 % от соята и 25% от царевичката, отглеждани в САЩ, са били генно модифицирани.

Индустриализираните държави вече преразглеждат отношението си към генно модифицираните храни. В много от европейските страни и Япония се налагат

сериозни санкции при необявяване на генна манипулация върху етикета на даден хранителен продукт. Заговори се за сериозни опасности, свързани с генетично променените храни. Биотехнолозите биват наричани екотерористи от най-крайните им противници, продуктите на техния труд се нарича презрително Frankenfood.

В същото време, според данни на Организацията на обединените нации световното население е достигнало 6,1 милиарда души и расте с 1,2% или 77 милиона души годишно. Какво ли е мнението по този въпрос на държави като Индия, където годишният прираст е 21%, Китай – 12%, Пакистан – 5% и т.н.? Предвижданията на ООН сочат, че през 2050 година световното население може да достигне, 7,9 милиарда души при най-песимистичен вариант или до 10,9 при най-оптимистичен.

Днес над 800 милиона души консумират по-малко от две хиляди килокалории на ден, като живеят в постоянен глад и страдат от недохранване. Повечето от гладуващите са жени и малки деца от бедни семейства в развиващите се страни. Над 180 милиона деца под 5-годишна възраст са с тегло под нормалното, при това с повече от два пъти. 17 милиона деца под 5-годишна възраст умират всяка година и недохранването е причина за една трета от смъртността.

ЗАЩО И КАК СЕ ПРАВИ ВСИЧКО?

Всъщност целта да се модифицират растения не е да се подобри вкусът им или да имаме домати с вкус на пиле например. Ние не бихме могли да различим модифицирана храна от обикновена на вкус и мирис. Целта е самите растения да бъдат по-устойчиви на различни неблагоприятни условия на средата, да могат да устояват на

студ, засолени почви, бактериални атаки и плевели, а оттам и самата продукция да бъде по-евтина.

По въпроса как се прави всичко това може да се пише много, в университетите с години се учи и практикува тази техника на работа, но сега нямаме за цел да учим биотехнологии и затова ще кажем само най-важното в едно изречение. Генното модифициране е свързано с включване на чуждороден ген в ДНК на даден организъм с цел подобряване на неговите способности.

ЖИВОТЪТ Е ПРЕКРАСЕН?

Досега най-разпространеното и използвано постижение на растителното генно инженерство беше свързано с растения, в които е включен един ген, който осигурява устойчивост към пестициди и хербициди. Тази селскостопанска насоченост позволява да се намалят загубите на фермерите чрез намаляване използването на инсектициди и пестициди. Включват се гени за устойчивост към високи концентрации на алуминий /съдържащ се в почвите в тропическите райони/, открити от мексикански учени, за ориза и царевицата. Индийски учени включват два гена в ориза, които могат да помогнат на растението да преживява продължителните наводнения. Съществува също така възможност за подобряване на добивите чрез повишаване ефективността на фотосинтезата, например чрез контрол върху загубата на вода от листата. Едно от най-възбуждащите открития, направени досега, е въвеждането на ген в ориза, който предизвиква синтез на витамин А в зърната. Същите учени прибавиха гени в ориза, които увеличават хранителната стойност на зърната и утрояват съдържанието на желязо.

РИСКОВЕ ВСЕ ПАК ИМА

Възможен е риск, свързан с влиянието

на генно променените растения върху дивата природа. Редица контролни органи увеличават изискванията си за сигурност и обозначение на подобни продукти. През 1999 година се съобщава за явление, показващо, че опасност наистина има. При изследване на кралските пеперуди се открило, че модифицирана с естествено появяващ се пестицид царевица може да убива ларвите на тези пеперуди. В лабораторните експерименти ларвите загиват, след като са яли поръсена с генно модифициран царевичен пращец млечка, която е основната им храна.

Друго притеснение идва от възможността културните генетично променени растения да се кръстосат с близки роднини и да създадат суперплевел, който да измести отглежданите култури. Растения като тиквичките, ориза, захарното цвекло, житото, овеса имат такива роднини, които сами по себе си са плевели.

НЯКОИ ПОСЛЕДНИ ДУМИ ПО ВЪПРОСИТЕ НА БИОЕТИКАТА

Половината свят казва “ДА”! Може би именно тази, която подкрепяше идеята за ядрената енергия от самото начало до трагедията в Хирошима? Другата пък твърдо казва “НЕ”! Може това да е същата онази част от хората, която в края на седемдесетте години на вече отминалия век се противопостави на “бебето в епруветка”? Кой знае?

Как ли изглежда в очите на един гладен човек спорът между двама сити на тема: “Да произведеме ли евтина и качествена храна под строг контрол, или да не го правим, макар вече да сме започнали!”? И как ли изглежда този спор в очите на един евреин, решен да живее по законите на Тората?

Виктор Видас

ЗА ХРАНАТА И ТОРАТА

Още от шестдесетте години на миналия век въпросът за Кашрут става изключително актуален сред различни общности в света. В днешно време различни политически активисти твърдят, че генетично модифицираните и биотехнологични храни не бива да се обявяват за кашерни.

В онези години същите тези активисти се обявявали и за забрана на продукцията от грозде от САЩ като некашерна, защото неморални производители експлоатирали имигранти за работа в своите ферми, и то при нехуманни условия на труд.

И докато условията на труд за работниците имигранти наистина се нуждаели от подобряване, това нямало нищо общо с казуса за това кашерно ли е било гроздето, или не. Политиката по отношение на храните през шестдесетте до голяма степен е същата и днес - тя не съблюдава законите за Кашрут, а моментни политически цели, което се доказва и от становището на тези активисти по въпросите за биотехнологичните посеви и произвежданите от тях храни.

Раби Йехезкел Ауербах, директор на администрацията на „K-of-K“, Кашрутния надзор по храните, твърди: „Въпросът за Кашрут не може да бъде политически. Става въпрос за закон - Алахата!“

Някои активисти предполагат, че равините са били притиснати да приемат биотехнологичните храни за кашерни, защото от това решение биха могли да се извлекат ползи за най-нуждаещите се. Както е записано и в доклада на държавна комисия във Великобритания: „Неморално е да не продължим развитието на генно-модифицираните технологии в растениевъдството, защото потенциалът на тази технология би донесла големи ползи за бедните“.

И това е наистина така, биотехнологичните храни биха допринесли за живота и на потребителите, и на фермерите, и за природната среда както в най-богатите, така

и в най-бедните общества на света. Растения, които имат нужда от по-малко количество пестициди, вече се въвеждат в практиката, а това спестява много разходи за химически препарати, които се отделят годишно. Нови видове култури, обогатени с витамини или действащи направо като ваксини, които биха предпазили огромна част от човечеството от болести и недोхранване. Но това ли е истинската причина за решението на равините? На пръв поглед възможен проблем за утвърждаването им като кашерни генно модифицираните храни биха срещнали в случаи, когато генът е взет от некашерен организъм, например плъх. Според Rabbinical Kashruth Advisory Board, обаче биотехнологичните храни не представляват никакъв проблем за Кашрут поради това, че гените, взети от некашерни източници, се използват само като химическа съставка, която се възпроизвежда по-късно в микроорганизми, които пък ги пренасят в растителния организъм, а не директно. Ето защо репродуцираният ген се смята за взет от кашерен източник.

И все пак остава актуален въпросът за това, дали ни е позволено да смесваме различни видове в един организъм? Дебатът се концентрира върху думите на известния средновековен еврейски учен Рамбан, който има предвид забраната от Тората за присаждане на дървета и съшиване на различни видове животни и нарича подобни деяния „противни и напразни“ „На човечеството - казва той - е дадено да ползва всичкото Творение и да властва над него, но не и да променя фундаменталната му природа. Видовото разнообразие е Б-жа работа и е извън възможностите на човека.“

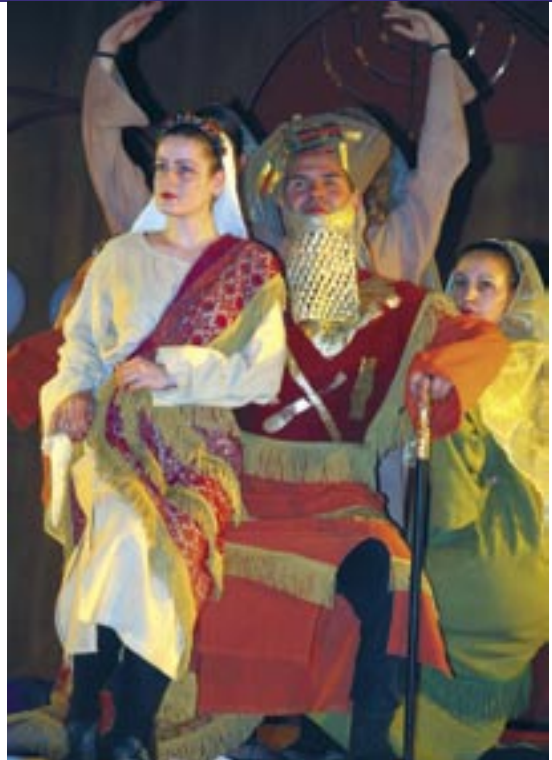
По този въпрос Рамбан има един известен опонент - раби Йеуда Лоу (т.нар. Маарал от Прага), живял няколкостотин години по-късно. Той пък казва, позовавайки се на Талмуда, че всяка промяна, която

хората внасят в света, вече е съществувала като потенциална възможност в момента на Създаването. И всичко, което хората вършат, е превръщането на този потенциал в реалност. Всъщност забраните в Тората за смесване на видовете е специфична за евреите и ако нещо е вече налице, то на евреите е разрешено да се възползват от резултата от деянието. Казано по-просто, на нас ни е забранено да съешим магаре с кон, но ако друг го стори, ние можем да ползваме катъра или мулето.

Всъщност най-важните въпроси, свързани с генетично модифицираните храни, са свързани със здравето и околната среда. Чуват се много гласове от подготвени хора и учени, че изследванията все още са далеч от същината на тези проблеми. Съществуват и значими доказателства, че храни, произведени с помощта на тази технология крият и съществени рискове. Например преди 40 години един градинар писал на Раби ми Любавич за своята работа, в която той стимулирал растежа на растенията посредством електрически ток. Равинът изразил своето учудване от липсата на значимо и дълготрайно изследване, проследяващо ефекта от храни, произведени по този начин, върху човешкото здраве. Ето защо, когато се намесваме по такъв драстичен начин в природните механизми, е нужно отговорно да се отнасяме към делата си и да изучаваме следствията от тях.

Виктор Видас

Бел.ред – материала не представлява валидно за всички случаи мнение. За всеки конкретен случай, следва да се попита оторизиран равин.

представление за Пурим - 2008г.

Ту б'Шват - 2009г.

Пурим -театър - 2008г.

КАШЕРНИ РИБИ

В навечерието сме на началото на месец Адар, дванайсетия месец на еврейския календар от изхода на народа от Египет и шести от сътворението на света. През този месец ние празнуваме празника Пурим, като още в самото начало на месеца имаме задължение да увеличим веселието. Зодиакалният знак на този месец е риби, за което има много причини. Според еврейската традиция рибите символизират благословията, те са скрити от очите във водата, а както знаем:

„Благословия има само в нещо, което е скрито от окоето“ (Талмуд). Еврейският народ е сравняван с рибите: както рибите живеят във водата, така и еврейския народ живее според Тората, която е сравнявана с водата. В Талмуда, трактат Брерахот, се разказва, че по времето, когато римската империя била забранила изучаването на Тората, Папус бен Йеуда видял раби Акива да учи и преподава Тора. Попитал го дали не го е страх да не го арестуват и накажат за това му деяние, на което раби Акива му отговорил с алегория: „На какво прилича моето действие? На лисица, която вървяла по брега на реката и видял риби как бягат от опасностите. Казаха им: „Ако се страхувате там, защо не дойдете при мен на брега?“ Рибите се изсмели и казали на лисицата: Ако ние в мястото на нашия живот се страхуваме от опасностите, колко повече ще се страхуваме на мястото на нашата смърт?“ Така сме и ние, казал раби Акива на Папус, ако при изучаването на Тора, за която пише, че е нашият живот и дълголетие, ние се намираме в опасност, в колко по-голяма опасност бихме били, ако не я изучаваме? Не се минало много време и раби Акива и Папус се оказали в затвора, обърнал се Папус към раби Акива и му казал: „Блажен си, раби Акива, че си тук заради изучаването на Тора и горко му на

Папус, че е тук заради глупости.“

През месеца Адар има традиция да се консумират повече риби.

Въпрос:

Какви са законите, отнасящи се до кашрута на рибите? Как различаваме кашерните от некашерните риби?

Отговор:

В Тората (Ваикра 11:9-12) е казано, че всяка риба, която има перки и люспи е кашерна и може да бъде консумирана. В Алахата (Шулхан Арух, Йоре Деа 83:1) е обяснено, че дори рибата да има една люспа, дори да има след време, дори да има във водата и след изваждането и да и падат, е кашерна. За да представляват знак за кашрут, трябва да могат да се белят с ръка или друг инструмент (Рама). Мъдреците в Талмуда са ни предали важно правило: всяка риба, която има люспи, има перки, но има риба, която има перки, но няма люспи. Следователно, ако човек види парче риба, върху което има люспи, не е длъжен да търси перки, но ако е видял перки, му е забранено да консумира, докато не се убеди, че има и люспи. Когато се продават парчета риба без кожата (филе), ако не съм сигурен дали е от кашерна риба, не го купувам, докато не се убедя, че тази риба има знаците на кашер. При рибите се срещат много често залепени за тях червеи. Явлението е срещано при всички риби и затова преди консумация задължително трябва да бъдат измити и изчистени добре. Червеите могат да бъдат в главата, в корема или върху кожата. Има равини, които разрешават при липса на кашерно сертифицирани продукти да се купуват сардини или риба тон в растително олио (100% чисто), както и пушена съомга, осолена или Маринована (но не във винен оцет!!!). Трябва да се знае, че няма гаранция за кашрута при закупуването на продукти, без те да са произведени под наблюдението на равин.

Рав Йоси Алперин,

Равин и директор на секция „Кашрут“ в Еврейски център Хабад с четири годишен опит в Израел, като инспектор отговарящ за кашрута на над 100 обекта от името на главния Рабанут Йерушалаим.

ПОКРАЯ

Схъли приятили,

Радостни сме да ви поканим на тържеството за празника Пурим, което ще се проведе с Божията помощ в понеделник, 9 март 2009г. в ресторанта на еврейски център Хабар София, ул.Стара планина 38-от 18.00ч.

Програмата:

- Представление на децата от детската градина "Ор авнер" в Хабар.
- Значението на празника Пурим.
- Четене на Мегилат Естер с паралелно мултимедиално проследяване на историята на голям екран.
- Магическо шоу "Весел Шоу" с илюзиониста Веселин Савов
- След програмата ще има празнично веселие с много изненади.

Специалната програма за деца ще започне в 17.00ч. и ще включва

- Конкурс за най-красивия костюм
- Изработване на карнавални маски.
- Изработване на фигури от шоколад.
- И много други забавления...

Талоните за игрите може да закупите на място

Ще ви очакваме да се видим маскирани!

Поради съображения за сигурност, моля носете поканата с Вас!

ТАЛОН ЗА АБОНАМЕНТ

ако желаета
да получавате
нашето списание,
моля пълнете
това картонче,
изрежете и
изпратете
на адрес:

Списание "Еврейски месец"
София 1504, ул. "Стара планина" № 38

Име и фамилия на получателя:

.....

Адрес:

.....

.....

e-mail:

тел:

МАЛКИ ОБЯВИ

ТУК Е МЯСТОТО ЗА ВАШАТА ОБЯВА, РЕКЛАМА, ПОКАНА И СЪОБЩЕНИЕ

Всеки заинтересован да учи самостоятелно с рав Саламон или
рав Алперин, моля да се свърже с еврейски център Хабад

